

Formålet med undersøgelsen har navnlig været at belyse de forskellige principielle spørgsmål i forbindelse med beregningen af afgifterne med hensyn til art og omfang af den kontrol, der udøves med afgiftsberegnin- gen.

II. Det retlige grundlag for efterforskningen og indvindingen af olie m. v. fra den danske undergrund

2. Den første lov om de råstoffer i undergrunden, som ikke hidtil havde været undergivet privatøkonomisk udnyttelse, blev stadfæstet den 19. februar 1932. Loven var tidsbegrænset, men blev ved en række tillægslove forlænget, senest til 1. maj 1950.

3. Det nuværende lovgrundlag for udstedelse af eneretsbevillinger til efterforskning og indvinding af sådanne råstoffer i undergrunden, som ikke før 1932 havde været undergivet privatøkonomisk udnyttelse her i Danmark, er lov nr. 181 af 8. maj 1950 (undergrundsloven).

I loven bestemmes:

at den danske stat har ejendomsretten til råstoffer i undergrunden (§ 1, uændret videreførelse af bestemmelsen i undergrundsloven fra 1932),

at regeringen kan, efter forelæggelse for et folketingsudvalg, på nærmere angivne vilkår meddele eneretsbevilling til efterforskning og indvinding af råstoffer for et tidsrum af indtil 50 år ad gangen. (§ 2) samt

at eneretsbevillingen er betinget af nogle i loven stillede krav – herunder at bevillingshaveren betaler en afgift til statskassen og underkaster sig tilsyn efter ministerens bestemmelse. (§§ 3–5).

4. I lov nr. 259 af 9. juni 1971 om kontinentalsoklen (ændret ved senere love af 1972 og 1977) er det bestemt, at den danske kontinentalsokkels naturforekomster tilhører den danske stat og kun kan udforskes eller udnyttes af andre efter bevilling eller tilladelse. Iflg. bemærkningerne til lovforslaget skal loven afskære tvivl om, i hvilket omfang dansk lovgivning og retshåndhævelse gælder på sokkelområdet.

5. I 1959 opgav den hidtidige bevillingshaver sin bevilling til efterforskning m. v. i henhold til 1950-loven. Ministeren for offentlige arbejder nedsatte i den anledning et udvalg, som skulle føre forhandlinger med eventuelle ansøgere. Da skibsreder A. P. Møller i 1961 rettede henvendelse til ministeriet angående bevilling, blev udvalget anmodet om at føre forhandlingerne med henblik på tilvejebringelse af et udkast til eneretsbevilling og dertil hørende protokol. Udvalgets indstilling blev forhandlet med ansøgerne.

Ved kongelig resolution af 8. juli 1962 blev eneretsbevilling herefter meddelt skibsreder A. P. Møller i forening med A/S Dampskibsselskabet Svendborg og Dampskibsselskabet af 1912 A/S. Efter Danmarks ratificering af konventionen om den kontinentale sokkel blev eneretsbevillingen ved kongelig resolution af 5. oktober 1963 udvidet til også at omfatte den del af kontinentalsoklen, hvor Danmark udøver højhedsret med undtagelse af sokkelområderne ved Færøerne og Grønland. Eneretsbevillingen er offentliggjort som bekendtgørelse nr. 372 af 7. november 1963.

6. Bevillingen er givet for 50 år med eneret til efterforskning i de første 10 år. Findes der inden for denne periode råstoffer, som efter bevillingshavernes skøn kan udnyttes på en økonomisk forsvarlig måde, skal indvinding iværksættes.

I § 2 fastsættes en række detaljerede bestemmelser om påbegyndelse af indvinding og regler for bevillingens bortfald. Der har været strid med bevillingshaverne om fortolkningen af disse regler jfr. nærmere herom nedenfor i dette afsnit.

§ 4 omfatter bestemmelser om bevillingshavernes begæring om og bekostning af arealsproprationer.

§§ 8 og 9 giver nærmere regler om tilsynet, herunder om afgivelse af regnskabsmæssige oplysninger og oplysninger om producerede mængder, jfr. nedenfor afsnit III.

§§ 10 og 11 fastsætter de nærmere regler for koncessionsafgifternes beregning og indbetaling, jfr. nedenfor afsnit IV.

Endelig fastsætter § 12 regler for koncessionens bortfald ved misligholdelse samt opsigelsesregler, herunder statens ret til at overtage de til selve indvindingsvirksomheden hørende anlæg.